

JAN KOCHANOWSKI

**Pieśń XIII (O piękna
nocy nad zwyczaj
tych czasów...)**

JAN KOCHANOWSKI

PIEŚNI, KSIĘGI PIERWSZE

*Pieśń XIII*¹

O piękna nocy nad zwyczaj tych czasów²,
Patrz na nas jasno wpośród tych tu lasów,
Gdzie jako pszczoły wkoło swego pana
Straż dzierzem niecąc ogień aż do rana.

Bodaj szczęśliwie tę drogę odprawił
I wszystko wedle myśli swojej sprawił
Pan świętobliwy³, któremu nie miała
Polska w dobroci równia⁴, jako⁵ wstała.

I już nam ma być ten pohaniec⁶ srogi,
Który niedawno padał nam pod nogi
Kiedy Starodub⁷, z gruntu wysadzony,
Pod miecz okrutny lud wydał zwierzony⁸?

Albo gdy pycha nie mogła pokorze
Wytrzymać stusu⁹, a w głębokie morze
Krwawy Niepr¹⁰ płynął miecąc na ostrowy¹¹
Moskiewskie łupy i pobite głowy?

Prze Bóg, tychżesmy ojców dzieci? czyli
W tak krótkim wiekusmy się wyrodzili?
Święty pokoju, tę masz wadę w sobie,
Że ludzie radzi zgnuśnią przy tobie!

Więcej ci srebra i złota dziś mamy,
Więcej półmisków na stoły dawamy;
Co po tym? Kiedy siedziem jak na ledzie¹²,
A granic na nas lada kto ujedzie¹³.

¹W przypisach gwiazdką oznaczono wyrazy, które są używane do dziś, ale których znaczenie w *Pieśniach* jest odmienne od znaczenia obecnego. [przypis edytorski]

²*nad zwyczaj tych czasów* — inaczej niż zwykle (bywa) w tych czasach. [przypis redakcyjny]

³*Pan świętobliwy* — król Zygmunt August. [przypis redakcyjny]

⁴*równia* (starop.) — równego. [przypis redakcyjny]

⁵*jako* — od czas gdy. [przypis redakcyjny]

⁶*pohaniec* — poganin (zob. Ks. 1, *Pieśń VII*, w. 9). [przypis redakcyjny]

⁷Starodub — warownia zdobyta w roku 1535 przez Jana Tarnowskiego podczas walk z Moskwą. [przypis redakcyjny]

⁸*lud (...)* *zwierzony* — powierzona sobie załogę. [przypis redakcyjny]

⁹*stus* — cios, uderzenie. W strofie tej jest mowa prawdopodobnie o bitwie pod Orszą z roku 1514. [przypis redakcyjny]

¹⁰Niepr — Dniepr. [przypis redakcyjny]

¹¹*miecąc na ostrowy* — miotając na wyspy. [przypis redakcyjny]

¹²*na ledzie* (starop. N. lp) — na lodzie. [przypis redakcyjny]

¹³*granic (...)* *ujedzie* (starop.) — wtargnie w nasze granice. [przypis redakcyjny]

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/piesni-ksiegi-pierwsze-piesn-xiii>

Tekst opracowany na podstawie: Pieśni Jana Kochanowskiego księgi dwoje, Drukarnia Łazarzowa, Kraków, 1586

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Olga Sutkowska, Piotr Wilczek.

Okładka na podstawie: [kevin dooley@Flickr](https://www.flickr.com/photos/kevin-dooley/), CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Dołącz do Towarzystwa Przyjaciół Wolnych Lektur i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: [szczegóły na stronie Fundacji](#).